

EROPUIT

Silver Applications toont eigentijdse 'toepassingen' van zilver gemaakt door kunstenaar, zilversmid en ontwerper Eelco Veenman: een zilveren smartphone, een bril of een zakmes, maar van de oorspronkelijke functie is niets over. Is dat nog wel belangrijk als deze gebruiksvoorwerpen er schitterend uitzien?

MARC COUWENBERGH

Schoonheid van nutteloos zilver

Misschien is het zakmes nog wel het meest duidelijk, zegt kunstenaar, zilversmid en ontwerper Eelco Veenman. Hij wijst op zijn zilveren versie van het beroemde Zwitserse zakmes in een van de vitrines van zijn tentoonstelling *Silver Applications* in het Zilvermuseum in Schoonhoven. Het rood en het zilver glanzen, maar een mes zit er niet in. Zilver is ook veel te zacht om als mes dienst te kunnen doen. „Ik heb altijd zo'n zakmes in mijn broekzak gehad. Eigenlijk ging het om het gevoel van avontuur, van zelfredzaamheid. Dat was belangrijker dan de feitelijke functie van het mes.”

In 2012 kreeg Veenman het Stokroos Stipendium voor eigentijds zilver om zijn experimenten met zilveren gebruiksvoorwerpen uit te voeren. „Eelco onderzoekt hoeveel deze gebruiksvoorwerpen voor ons betekenen, hoe onmisbaar en waardevol ze voor ons zijn,” licht de Stichting Stokroos toe, die jaarlijks een stipendium uitreikt om de grenzen van het zilver te verleggen. „Van oudsher maken zilversmeden gebruiksvoorwerpen: kannen, bekers, bestek. Ook nu nog wordt de zilverkunst gezien als een toegepaste kunst. Het hedendaagse groot zilver is veelal nog steeds een schaal of een vaas. Maar hoe vaak wordt dat nog echt gebruikt? Jammer genoeg wordt het nu vooral neergezet om eraan te kijken. Ik wilde het zilver weer uit de vitrines laten kruipe,” zegt Veenman.

Hij speelt een spel met de voorwerpen, hun oorspronkelijke functie en onze ideeën en emoties erbij. Met zijn zilveren smartphone kun je niet bellen, laat staan het internet op, maar zoals er vroeger op een bureau een zilveren inktstel stond en je een bezoeker een sigaar

Eelco Veenman maakt zilveren uitvoeringen van gebruiksvoorwerpen.

FOTO MARC COUWENBERGH

presenteerde uit een zilveren koker, hoort deze zilveren smartphone achteloos naast je

toetsenbord te liggen.

Daarmee maak je waarschijnlijk meer indruk dan de zilveren koffiekannen en dienschalen ooit hebben gedaan. Vooralsnog liggen al zijn zilveren gebruiksvoorwerpen weer in een vitrine. Veenman lacht: „Dat wist ik van tevoren. Het is een geplande mislukking.” Toch had hij graag ook zilver buiten de vitrines getoond. Zo maakte hij een set noodgereedschap, inclusief een hamer met een zilveren kop. „Die had ik

graag buiten de vitrine gehangen, maar de regels van de verzekering van het Zilvermuseum zijn strikt. Al het zilver moet achter glas.”

Een bijzonder sterk beeld is een zilveren lepel waarop een tube zilververf wordt uitgeknepen. Dat is geen zilver, maar verf met een zilverkleur. Veenman verving de verf door echt zilver. „Het beeld had ik in mijn hoofd; het verhaal dat het verbeelde nog niet. Nu toont het hoe ik als zilversmid hard moet knokken om niet alleen als ambachtsman te worden gezien, maar ook als kunstenaar. Een schilderij is voor iedereen kunst, terwijl zil-

ver vooral als ambacht wordt gezien.” Veenman ziet zichzelf niet als de doorsnee zilversmid. „Ik beweeg me in een driehoek van zilversmid, ontwerper en beeldend kunstenaar. Soms ben ik meer de één, dan weer de ander. Dat komt ook doordat ik drie verschillende opleidingen heb gedaan. Ik heb eerst de Design Academy in Eindhoven gedaan en ben ik afgestudeerd in de inrichting van de openbare ruimte. Daarna autonome kunst in Enschede en vervolgens ben ik de Vakschool in Schoonhoven gaan doen.” Anders dan andere zilversmeden houdt hij niet vast aan het ambachtelijke aspect van de zilverkunst. „Voor veel smeden mag zilverkunst niet alleen mooi zijn, het

ZILVEREN SLOT

moet ook functioneel zijn, zoals in het verleden. Maar die tijd is voorbij. Vroeger aarzelden men niet als het even minder ging om de zilveren kannen, schalen of sieraden te laten smelten om er baar geld voor te krijgen. Dat kon omdat de waarde van de zilveren gebruiksvoorwerpen nagenoeg gelijk was aan de hoeveelheid zilver die erin was verwerkt. Maar dat is nu niet meer zo. De zilverwaarde is nu nog maar een relatief klein deel van de prijs van het zilveren voorwerp.”

Typend voor zijn eigenzinnige manier van kijken naar zilver is het zilveren slot dat Veenman maakte voor het boek *Het Zilverlexicon*, het moderne standaardwerk over de zilverkunst. Zoals vroeger bijbels extra kostbaar werden gemaakt door de leren band te voorzien van zilveren sloten, zo voorzag Veenman zijn exemplaar van *Het Zilverlexicon* ook van van een robuust, zilveren slot. Het verschil alleen is dat de sloten om de bijbels altijd weer open konden. Het slot om de zilverbijbel van Veenman kan niet meer open. Veenman is een van de drie zilversmeden die op 27 januari meedoen aan een eigen versie van het populaire tv-programma *College Tour*, georganiseerd door de Vriendenkring van het Zilvermuseum. Met de zilversmeden Jorinda Bruggeman en Paul de Vries gaat hij in gesprek over alles wat maar met zilver en hun vak heeft te maken. Anneke van Heertum van de Vriendenkring: „We mikken op een breed publiek: liefhebbers van zilver en ook de studenten van de vakschool. Iedereen die een vraag heeft over zilver kan die stellen.”

Expositie Silver Applications is tot en met 15 april te zien in het Zilvermuseum Schoonhoven. College Tour met drie zilversmeden op 27 januari om 14.00 uur.

www.zilvermuseum.nl